

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Kladně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jarmily Tůmové a přísedících Marty Sládkové a Jiřího Pokorného v právní věci žalobce **MUDr. I. L.**, narozeného [REDACTED], bytem [REDACTED], zastoupeného JUDr. Miroslavou Potočnou, advokátkou se sídlem v Praze 6, Střešovická 31, proti žalovanému: **Nemocnice v Kladně**, se sídlem Kladno, Vančurova 1548, zastoupenému JUDr. Václavem Markem, advokátem se sídlem v Kladně, Vančurova 1548, o náhradu škody z titulu ztráty na výdělku po dobu a po skončení pracovní neschopnosti,

t a k t o :

I. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě za ztrátu na výdělku po dobu pracovní neschopnosti a za ztrátu příjmů z privátní praxe za dobu pracovní neschopnosti, tj. za dobu od 14. 5. 1994 do 31. 12. 1994 částku 322.088,- Kč spolu s 19 % úrokem z prodlení jdoucím od 31. 5. 1996 do zaplacení, to vše do 15ti dnů od právní moci rozsudku.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti a za ztrátu příjmů z privátní praxe po skončení pracovní neschopnosti, tj. za dobu od 1. 1. 1995 do 31. 3. 1995 částku 77.225,- Kč spolu s 19 % úrokem z prodlení jdoucím od 31. 5. 1996 do zaplacení, to vše do 15ti dnů od právní moci rozsudku.

III. Ohledně částky 67.138,- Kč s 19 % úrokem z prodlení jdoucím od 9. 5. 1996 do zaplacení a 19 % úroku z prodlení z částky 322.088,- Kč jdoucího od 9. 5. 1996 do 30. 5. 1996 jako nároků za dobu pracovní neschopnosti a ohledně částky 12.288,- Kč s 19 % úrokem z prodlení jdoucím od 9. 5. 1996 do zaplacení a 19 % úroku z prodlení z částky 77.225,- Kč jdoucího od 9. 5. 1996 do 30. 5. 1996 jako nároků po skončení pracovní neschopnosti, se řízení zastavuje.

IV. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení 133.099,- Kč do 15ti dnů od právní moci rozsudku, do rukou právní zástupkyně žalobce.

V. Žalovaný je povinen zaplatit České republice – Okresnímu soudu v Kladně na náhradě nákladů státu 15.200,- Kč do 15ti dnů od právní moci rozsudku.

VI. Žalovaný je povinen zaplatit České republice – Okresnímu soudu v Kladně na soudním poplatku 15.980,- Kč do 15ti dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se původní žalobou z roku 1996 domáhal náhrady škody z titulu pracovního úrazu původně proti dvěma žalovaným.

Ve skutkových tvrzeních žaloby uvedl žalobce především to, že byl zaměstnán v pracovním poměru u Okresního ústavu národního zdraví Kladno od 28. 12. 1989 jako lékař. Dále popisoval přechod práv a povinností na nástupnické subjekty a dále uvedl, že u předchozího zaměstnavatele se v průběhu trvání pracovního poměru několikrát podrobil očkování proti virovému zánětu jater typu B, jednalo se o období března, dubna a září 1989, přičemž po 5ti letech bylo nutno provést přeočkování, k němuž došlo 2. 5. 1994 očkovací látkou Engerix – B, kterou si žalobce aplikoval nitrosvalově. Po aplikaci vakcíny v následující dny pociťoval zvýšenou únavnost, bolesti v krku, domníval se, že se jedná o chřipkové příznaky, ale 13. 5. 1994 se jeho zdravotní stav začal prudce zhoršovat, vzrůstající bolest hlavy se stávala nesnesitelnou, takže po skončení své práce v ambulanci na ortopedicko-úrazové poliklinice vyhledal neurologické oddělení, kde byl vyšetřen. Znovu došlo

k podstatnému zhoršení jeho zdravotního stavu, byl dezorientován, ztratil vědomí, přestával dýchat, kolísala mu teplota, v následujících dnech nemohl mluvit, pouze chraptěl a tento těžký stav trval téměř 3 dny. Podrobil se řadě obtížných vyšetření a posléze u něj byl diagnostikován zánět mozkových blan a mozkové tkáně a dále chabá obrna hlavových nervů – lícního nervu a jazykohltanového nervu. Toto onemocnění je jedním z možných nežádoucích účinků očkovací látky Engerix – B, jsou uvedeny přímo v příbalovém letáku očkovací látky. Souvislost mezi aplikací očkovací látky a onemocněním potvrdili i ošetřující lékaři včetně znalkyně z oboru pracovních úrazů a nemocí z povolání Dr. Baumannové. Protože k těmto obtížím došlo v přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů, uplatnil žalobce nárok na náhradu škody spočívající v bolestném v celkové částce 18.120,- Kč, ve ztížení společenského uplatnění 157.500,- Kč, v dalších nákladech spojených s léčením a ostatními výlohami 10.248,- Kč a dále uplatnil náhradu za ztrátu na výdělku po dobu po pracovní neschopnosti, která trvala od 14. 5. do 31. 12. 1994, přičemž za tuto dobu žalovanému nejen ušla mzda, ale též příjem z privátní praxe, kterou současně provozoval. Na tomto nároku z obou důvodů v době pracovní neschopnosti tedy uplatnil částku 389.226,- Kč a po skončení pracovní neschopnosti požadoval vyrovnání výdělku za období od 1. 1. do 31. 3. 1995 v celkové částce 89.513,- Kč s tím, že jde opět o ztrátu na příjmu, jak z pracovního poměru, tak z privátní praxe. Svůj nárok doložil žalobce listinným znaleckým posudkem MUDr. Baumannové, fotokopii mzdových listů z roku 1994 a 1995, lékařskými zprávami a doklady o hotových výdajích, svým daňovým přiznáním za rok 1994 potvrzeným finančním úřadem a dalšími listinami, zejména k otázce uplatnění nároku u žalovaného.

Ve věci bylo rozhodnuto částečným rozsudkem ve vztahu k druhému žalovanému subjektu, současně byl v rozsudku zahrnut mezitímní výrok o tom, že základ nároku vůči prvému žalovanému, který byl totožný se žalovaným v tomto řízení, je dán. Přestože tento rozsudek byl v mezitímním výroku zrušen, již tehdy vyslovil Krajský soud v Praze názor o pasivní legitimaci žalovaného, který je totožný se žalovaným v tomto řízení, soud se zabýval tedy v další části řízení nárokem uplatněným mezi stejnými účastníky, jako v tomto řízení. Rozhodl pak rozsudkem ze dne 20. 12. 2000, kdy ve výroku rozsudku byly jednoznačně vyspecifikované jednotlivé uplatněné nároky, tj. náhrada škody za bolest, náhrada škody z titulu ztížení společenského uplatnění, náhrada nákladů spojených s léčením a dalších výloh, a vedle částečně zastavovacích výroků bylo též rozhodnuto, že řízení o náhradě škody z titulu

ztráty na výdělku po dobu a po skončení pracovní neschopnosti se vylučují k samostatnému projednání. Ve vyhovujících výrocích byl přiznán též 19 % úrok z prodlení jdoucí od 9. 5. 1996 do zaplacení. K odvolání žalovaného odvolací soud v převážné části rozsudek zdejšího soudu potvrdil, přičemž v odůvodnění rozsudku se zabýval jak otázkou pasivní legitimace žalovaného, tak počátkem prodlení a tyto otázky závazně vyřešil v tom smyslu, že žalovaný pasivně legitimován je a pokud jde o vznik jeho povinnosti zaplatit náhradu škody z hlediska časového, dospěl odvolací soud k závěru, že i když před podáním žaloby žalobce korespondoval s Českou pojišťovnou stran náhrady škody, nárok uplatněný přímo u žalovaného nebyl vyčíslen přesnými částkami dříve, než v žalobě podané 9. 5. 1996 a doručené žalovanému 30. 5. 1996. Není tedy důvodné požadovat úrok z prodlení před tímto datem, prodlení nastává až od následujícího dne, tudíž 31. 5. 1996. Odvolací soud také odmítl úvahy žalovaného o tom, že jeho odpovědnost za škodu není dána proto, že žalobci nikdo nenařídil přeočkování proti hepatitidě, pouze mu byl připomenut platný obecně závazný právní předpis pro vybrané lékařské profese, mezi něž patří i specializace ortopeda a podle tohoto předpisu že je povinnost k očkování stanovena. Dále byly odmítnuty argumenty žalovaného zpochybňující okolnosti aplikace očkovací látky a poukázáno i na stávající judikaturu k této problematice. Žalovaná podala též dovolání k Nejvyššímu soudu, ale to bylo jako nepřijatelné odmítnuto.

Poté, co bylo pravomocně rozhodnuto o části uplatněného nároku pokud jde o jeho výši a odpovědný subjekt, zabýval se soud v samostatném řízení předmětem řízení, který byl vyloučen do tohoto samostatného řízení, a sice náhradou škody spočívající ve ztrátě na příjmech po dobu pracovní neschopnosti a též pro dobu po skončení této pracovní neschopnosti. Náhrada škody byla již v původní žalobě přesně popsána v čem spočívá, bylo vyjádřeno, že jde jednak o náhradu za ztrátu na výdělku z pracovního poměru, ale též o náhradu za ztrátu příjmu z privátní praxe, nezbylo, než posoudit důvodnost uplatněné výše, když otázka pasivní legitimace žalovaného byla již pravomocně vyřešena, pokud jde o uplatněný pracovněprávní nárok. Současně musel soud řešit otázku právního posouzení obou částí nároku, ale skutková tvrzení žaloby byla od počátku zřejmá ve vztahu k oběma částem.

Za účelem propočtu adekvátní výše nároku soud nařídil znalecký posudek, jehož vypracováním pověřil Znalecký ústav VOX Consult, s.r.o. Soud tak shromáždil veškeré

podklady, aby mohl rozhodnout při jednom jednání, jak ukládá § 114a) o.s.ř. Při jednání pak provedl k důkazu především obsah původního spisu zdejšího soudu 16C 146/1996, z něho zejména podklady pro zjištění příjmů, ale též rozsudky Okresního soudu v Kladně a soudu odvolacího sp.zn. 16C 146/96-164 a 30Co 222/2001, 30Co 223/2001-198, dále usnesení Nejvyššího soudu ČR o odmítnutí dovolání, zejména pak byl k důkazu proveden znalecký posudek Znaleckého ústavu Vox Consult, s.r.o., včetně příloh, což byly především podklady, z nichž znalecký ústav vycházel při zpracování znaleckého úkolu, šlo především o živnostenské oprávnění žalobce, jeho peněžní deník a daňové přiznání, dále byla pověřená pracovnice – znalkyně k otázkám podání znaleckému posudku podrobně vyslechnuta. K otázce nákladů státu na toto řízení bylo provedeno usnesení o znalečném a platební poukaz o výplatě znalečného a k otázce tvrzení žalovaného, že nemůže odpovídat za náhradu za ztrátu na výdělků z privátní činnosti žalobce, byla provedena zpráva Ministerstva práce a sociálních věcí k jejich názoru na výklad ustanovení § 33 nařízení vlády č. 108/1994 Sb., přičemž přímo v této zprávě je sděleno tímto ministerstvem, že ono není zmocněno k vydávání závazných výkladů pracovněprávních předpisů.

Po provedeném dokazování vzal soud za prokázáno, že žalobce byl v době, za niž uplatňuje svůj nárok v letech 1994 a 1995 zaměstnancem žalovaného, působil jako lékař na ortopedickém oddělení a v souvislosti s očkováním proti hepatitidě mu vznikla škoda na zdraví, jako projev nežádoucích účinků očkovací látky Engerix – B. Žalobce byl celkem 165 dnů v pracovní neschopnosti, v souvislosti s onemocněním měl řadu vedlejších výdajů, byl značně omezen ve svém životě profesním i rodinném, nemohl po určitou dobu vykonávat ani svou práci v pracovním poměru, ani mít příjem z privátní praxe. Tu část uplatněného nároku, která spadala do rámce odpovědnosti žalované za pracovní úraz v části, kdy bylo uplatněno bolestné, ztížení společenského uplatnění, náhrada nákladů spojených s léčením a dalších výdajů, již vyřešil pravomocně soud, a proto pro stručnost odkazuje soud na obsírné odůvodnění jednak rozsudku Okresního soudu v Kladně ze dne 20. 12. 2000, jednak rozsudku Krajského soudu v Praze, který převážně tento rozsudek potvrdil, z 12. 9. 2001. Výše uvedená zjištění z těchto rozsudků jednoznačně vyplývají.

To, jaké měl žalobce v době své pracovní neschopnosti a v době po skončení pracovní neschopnosti do 31. 3. 1995 příjmy v pracovním poměru i v privátní praxi a jakých příjmů by

mohl dosáhnout při obvyklém běhu věcí, tedy nebýt oné škodné události, prokazuje především podaný znalecký posudek a podklady, které znalecký ústav při zpracování posudku využil – především mzdové listy, peněžní deník a daňové přiznání žalobce. Znaleckým posudkem znaleckého ústavu je prokazováno, že průměrný měsíční výdělek žalobce před vznikem škody ze závislé činnosti byl 8.569,- Kč hrubého, přičemž tento propočít vychází ze mzdových listů a z postupu podle § 17 zákona 1/1992 Sb., kdy rozhodným obdobím pro zjištění průměrného výdělku je předchozí kalendářní čtvrtletí, tedy první čtvrtletí roku 1994. Za dobu pracovní neschopnosti byl také zjištěn pokles příjmů žalobce z privátní praxe, kterou žalobce vykonávat v důsledku onemocnění nemohl, bylo třeba zjistit údaje, dle nichž by mohlo být stanoveno, jaký příjem by mohl žalobce mít z této privátní praxe, pokud by obvyklý běh věcí nebyl narušen jeho těžkým onemocněním. Ve znaleckém posudku je přesvědčivě odůvodněno, proč jsou ponechány v plné výši příjmy a proč některé výdaje jsou kráceny, když se týkají období celého roku, byly provedeny ve sledovaném období, ale vztahovaly se k němu vlastně jen zčásti, jako např. nájemné, roční poplatky lékařské komoře, apod. Znalecký ústav tak dospěl k závěru, že průměrný denní nezdaněný zisk, z něhož je možno vycházet pro dobu pracovní neschopnosti, byl u žalobce 1.294,65 Kč v roce 1994 a vynásobením dnů pracovní neschopnosti tedy dospěl znalecký posudek k závěru, že náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti, jak z pracovního poměru, tak z privátní praxe činí celkem za období od 14. 5. do 31. 12. 1994 částku 322.088,- Kč. Podrobně se k těmto závěrům znaleckého posudku vyjádřila ještě zástupkyně znaleckého ústavu při jednání, zdůvodnila, že pokud by posuzovala odděleně nárok pracovněprávní a nárok na náhradu za ztrátu příjmů z privátní praxe, tak součet výsledků dvou samostatných posouzení by byl naprosto stejný, jako když posuzovala výši těchto nároků současně. Vysvětlila také, že šla až do prvotních dokladů, podle nichž dohledala, do jaké doby mělo příslušné plnění spadat, což by bylo zjistitelné jednoznačně, pokud by se vedlo účetnictví podvojně, kdy se položky příjmů a výdajů uvádějí v přesné časové souvislosti. Jednoduché účetnictví však pracuje toliko s položkami příjmů a výdajů, takže se může stát, že příjem by měl spadat do posuzovaného období, ale třeba se tak nestalo pro prodlení s plněním, do něhož se dostal povinný subjekt. Právě na základě prvotních dokladů zástupkyně znaleckého ústavu vysledovala časové souvislosti a jednotlivé příjmy a výdaje vzájemně přiřadila tak, aby byl podán co nejúplnější a nejobektivnější obraz o těchto příjmech a výdajích a tedy o předpokládaném zisku. Doplnila, že nezohledňovala svou velmi pravděpodobnou úvahu o

tom, že postupem času mohly být žalobcovy příjmy ještě vyšší, neboť jeho praxe se teprve rozvíjela, vyšla pouze z toho, co fakticky bylo vynaloženo a získáno právě tou činností žalobce v privátní praxi, která se fakticky uskutečnila.

Stejně postupovala znalkyně, resp. zástupkyně znaleckého ústavu při zpracování té části ušlého výdělku, který se týká doby po skončení pracovní neschopnosti v době od 1. 1. do 31. 3. 1995. Ze znaleckého posudku vyplývá, že průměrný hrubý výdělek z pracovního poměru by činil 8.569,- Kč měsíčně a že průměrný denní nezdaněný zisk z privátní praxe by činil 519,59 Kč. Celková náhrada za ztrátu na výdělků za 1. čtvrtletí roku 1995 tak činí 77.225,- Kč v součtu celkem. Kritéria a přístup znalkyně k hodnocení jednotlivých příjmů a výdajů, jakož i k potenciální možnosti vyšších příjmů z privátní praxe, posuzování odděleně či souběžně obou druhů nároku, apod. je shodné jako v případě zjišťování výše náhrady škody v době trvání pracovní neschopnosti.

Jak je zmíněno výše, projednání nároku na náhradu škody – náhrady za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti a po jejím skončení, bylo vyloučeno k samostatnému řízení z původního řízení 16C 146/96. V tomto původním řízení, které skončilo pravomocně, byla vyřešena otázka, jak pasivní legitimace toho žalovaného, který je žalovaným v současném řízení, neboť původně byli dva, tak otázka skutečně jeho odpovědnosti za škodu vzniklou pracovním úrazem. V řízení o náhradě za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti a po skončení pracovní neschopnosti však žalovaná strana namítla, že přinejmenším v části, v níž se žalobce domáhá i toho, aby mu byl nahrazen ušlý výdělek z titulu podnikání, nejde o pracovněprávní nárok, ale nárok občanskoprávní, který se řídí zcela jinými hledisky a navíc pokud právní zástupkyně žalobce specifikovala nárok jako ušlý zisk při posledním jednání v roce 2004, vznáší žalovaný námitku promlčení, protože jde o zcela jiný druh nároku. Ten podle názoru právního zástupce žalovaného musí být specifikován nejen skutkovými tvrzeními, ale též právním vymezením.

S těmito námitkami se soud musel vypořádat, v té souvislosti především odkazuje na rozhodnutí publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, konkr. rozsudek Nejvyššího soudu z 12. 3. 1997, 3Cdon 953/96, publikovaný pod číslem 7 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 1998. Právní věta tam publikovaná odkazuje na to, že ztrátou

na výdělků se ve smyslu ustanovení § 193 odst. 1 písm. a) zákoníku práce se rozumí nejen ztráta na mzdě pobírané z pracovního poměru, ale i ztráta na odměně z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr a ztráta na příjmu z výdělečné činnosti konané vlastním jménem a na vlastní odpovědnost zaměstnance na základě povolení příslušného orgánu státní správy.

Je zřejmé, že výše zmíněný judikát posuzoval situaci, která se opírala o právní předpisy před rokem 1990, nicméně právní závěry jsou podle názoru soudu aplikovatelné na současnou právní úpravu. V předmětném rozhodnutí totiž Nejvyšší soud přesvědčivě dovozuje, že pokud škodou se rozumí újma, která nastala v majetkové sféře poškozeného a je objektivně vyjádřitelná v penězích, je skutečnou škodou to, oč se majetek poškozeného v důsledku škodní události zmenšil. Naproti tomu do této veškeré skutečné škody nelze zahrnout ušlý majetkový prospěch, jako tzv. jinou škodu podřaditelnou např. pod takový druh ušlého zisku, který by zohledňoval předpokládaný rozvoj podnikání a nevycházel z toho, co poškozený skutečně získával v období předchozím. Podle názoru vyjádřeného v předmětném judikátu je nezbytnou podmínkou pro naplnění předpokladů odpovědnosti organizace za škodu při pracovním úrazu to, aby k poškození zdraví pracovníka došlo při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním, není však již podmínkou, aby škoda, kterou pracovník v příčinné souvislosti s pracovním úrazem utrpěl, vznikla výlučně v pracovním poměru. Proto organizace odpovídá pracovníku za veškerou škodu, která mu následkem utrpěného pracovního úrazu vznikla a tuto škodu pak zahrnují jednotlivé dílčí nároky práva na náhradu škody uvedené v ustanovení § 193 odst. 1 písm. a) – d) zákoníku práce. Předmětný judikát vychází z teleologického výkladu právních předpisů, tedy že účelem náhrady za ztrátu na výdělků nikoli z pracovního poměru je poskytnout přiměřené odškodnění pracovníku, který není schopen pro své zdravotní postižení způsobené následky pracovního úrazu dosahovat trvale nebo dočasně takového výdělků (příjmu kladeného výdělků naroveň), který měl před poškozením. Škoda ve výši rozdílu mezi výdělků zaměstnancem před vznikem škody a výdělků nebo jiným příjmem po poškození je tzv. skutečnou škodou. Ztrátou na výdělků ve smyslu ustanovení § 193 odst. 1 písm. a) zákoníku práce pak je třeba rozumět peněžní vyjádření újmy vzniklé v důsledku omezení či ztráty schopnosti pracovníka vykonávat výdělečnou činnost, a to se týká i výdělečné činnosti konané vlastním jménem a na vlastní odpovědnost pracovníka.

Soud nejprve zvažoval, zda nelze posoudit tu část uplatněného nároku, která se týká samostatné výdělečné činnosti žalobce, podle ustanovení práva občanského (konkrétně ustanovení § 421a) odst. 2 občanského zákoníku, jež upravuje objektivní odpovědnost za škodu při poskytování zdravotnických, sociálních, veterinárních a jiných biologických služeb, když v původním řízení bylo prokázáno, že žalobce dostal od svého zaměstnavatele pokyn k přeočkování proti virové hepatitidě a tohoto pokynu nemohl neuposlechnout. Jednak šlo o pokyn zaměstnavatele, jednak tak zaměstnavatel činil v souladu s ustanovením právního předpisu č. 48/1991 Sb., konkr. § 7 a § 8 odst. 1 písm. b). Pokud by žalobce jako zaměstnanec ortopedického oddělení se nepodrobil přeočkování proti virové hepatitidě B, nejen že by neuposlechl příkazu svého zaměstnavatele, ale též by porušil kogentní ustanovení právního předpisu. Tím, že zaměstnavatel žalobci jako svému zaměstnanci tento pokyn dal, naplnil ustanovení § 421a) občanského zákoníku. I podle tohoto ustanovení by tedy žalovaný za škodu odpovídal a byl by povinen ji nahradit v rozsahu podle § 445 – 447 občanského zákoníku, tedy stejně jako podle předpisů pracovního práva. Jak je však zmíněno výše, soud nakonec neposoudil tuto část uplatněného nároku podle předpisů práva občanského, byť příčinná souvislost mezi právě oním pokynem zaměstnavatele a vznikem škodního následku byla prokázána již v původním řízení a soud znovu pro stručnost na obsah původních rozhodnutí ve spisu 16C 146/96 odkazuje.

S ohledem na výše zmíněný judikát i na logiku posuzování nároku, který vlastně vznikal souběžně, tedy majetková újma zasáhla žalobce jak ve sféře jeho soukromého podnikání, tak ve sféře jeho příjmu ze zaměstnání, kdy současně bylo vypláceno jediné nemocenské v době pracovní neschopnosti, dospěl soud k závěru, že celý uplatněný nárok je nutno posoudit podle předpisů práva pracovního. Pojem „výdělek“ je i podle jazykového výkladu pojmem širším než „mzda“. To, že v řízení zazněl argument i dobrozdáním Ministerstva práce a sociálních věcí o charakteru uplatněného nároku, není pro tento případ směrodatné. Ministerstvo není zmocněno k vydávání závazných výkladů, což ostatně příslušný pracovník sám v tomto vyjádření konstatoval.

Při výslechu znalkyně, resp. zástupkyně znaleckého ústavu, nezazněly žádné námítky ke způsobu propočtu či zjišťování výše nároku, pouze právě k posouzení právnímu, kdy

podle názoru žalovaného nelze směřovat ztrátu na příjmu ze soukromého podnikání se ztrátou na výdělkem ze zaměstnání. Pokud jde o propočtenou výši, nebylo tedy námitek a ani soud nedospěl k závěru, že by posudek trpěl nějakými vadami, naopak znalkyně jej přesvědčivě zdůvodnila, s ohledem na výše citovaný judikát soud tedy vyšel z ustanovení § 193 odst. 1 písm. a) zákoníku práce, dále z ustanovení § 193a), § 194 odst. 1 a § 195 odst. 1 zákoníku práce.

Podle § 193 odst. 1 písm.a) zákoníku práce zaměstnanci, který utrpěl pracovní úraz, nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je zaměstnavatel povinen v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá, poskytnout náhradu za ztrátu na výdělkem.

Podle § 193a) zákoníku práce, náhrada za ztrátu na výdělkem po dobu pracovní neschopnosti a náhrada za ztrátu na výdělkem po skončení pracovní neschopnosti z téhož důvodu jsou samostatné nároky, které nepřísluší vedle sebe.

Podle § 194 zákoníku práce, náhrada za ztrátu na výdělkem po dobu pracovní neschopnosti zaměstnance činí rozdíl mezi průměrným výdělkem zaměstnance před vznikem škody způsobné pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a plnou výši nemocenského.

Podle § 195 odst. 1 zákoníku práce náhrada za ztrátu na výdělkem po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity nebo částečné invalidity se poskytne zaměstnanci v takové výši, aby spolu s jeho výdělkem po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání s připočtením případného invalidního nebo částečného invalidního důchodu poskytovaného z téhož důvodu, se rovnala jeho průměrnému výdělkem před vznikem škody. Přitom se nepřihlíží ke zvýšení invalidního důchodu pro bezmocnost, ke snížení tohoto důchodu podle právních předpisů o sociálním zabezpečení ani k výdělkem zaměstnance, kterého dosáhl zvýšeným pracovním úsilím.

Výše zmíněná ustanovení operují pojmem průměrný výdělek, postup výpočtu průměrného výdělkem upravuje ustanovení § 17 zákona o mzdě č. 1/1992 Sb. Podstatné je, že průměrný výdělek pro pracovníprávní účely zjišťuje zaměstnavatel z hrubé mzdy zúčtované zaměstnanci k výplatě a že rozhodným obdobím je předchozí kalendářní čtvrtletí.

pokračování

21C 129/2001

Tato kritéria vzala znalkyně v úvahu a přesvědčivě odůvodnila, jak podle nich postupovala při zpracování znaleckého posudku, lze tedy odkázat na obsah znaleckého posudku a tam učiněné závěry, pokud jde o zjištěnou výši výdělku z pracovního poměru.

Obdobně postupovala znalkyně při výpočtu výše nároku za obě sledovaná období pokud zjišťovala ztrátu na výdělku ze samostatné výdělečné činnosti. Také ve své výpovědi rozlišila fakticky to, co je ve světle výše citovaného judikátu nutno pokládat za skutečnou škodu a co za tzv. jinou škodu. Upozornila totiž, že žalobce své podnikání teprve začal rozvíjet, vynakládal především náklady na toto podnikání, bylo možno očekávat, že do budoucna by spíše byl příjem z tohoto podnikání vyšší, nicméně tyto faktory, které by jinak bylo nutno brát v úvahu, znalkyně nezohledňovala právě proto, že vycházela striktně pouze z okolností rozhodných pro určení skutečné škody.

Soud také hodnotil závěry znaleckého posudku při zohlednění výše citovaného R 7/98 podle § 33 vládního nařízení 108/1994, kde je výslovně stanoveno, že u zaměstnance, který je v době pracovního úrazu nebo zjištění nemoci z povolání v několika pracovních poměrech, nebo je činný též na základě dohody o pracovní činnosti, se při stanovení výše náhrady ze ztrátu na výdělku vychází z průměrných výdělků dosahovaných ve všech těchto pracovněprávních vztazích, a to po dobu, po kterou by mohly trvat.

Soud si je vědom toho, že ustanovení § 33 vládního nařízení dopadá toliko na nároky z pracovního poměru, nebo z dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr, nicméně výkladem využívajícím hodnotící kritéria zmíněného judikátu R 7/98 hodnotil závěry znaleckého posudku tak, že jsou v souladu s kritérii vytyčenými v § 33 zmíněného vládního nařízení.

Pokud tedy soud dospěl k závěru, že propočty učiněné znaleckým ústavem jsou v souladu s právními předpisy, že nárok je nutno hodnotit jako nárok na náhradu za ztrátu na výdělku odpovídající ustanovení § 193 a následujících zákoníku práce, rozhodl ve výroku I. tak, jak je uvedeno, tedy v souladu se závěry znaleckého posudku. V úvahu nepřicházelo ani promlčení nároku namítané žalovaným, neboť žalobce je povinen uvést veškeré rozhodná

skutková tvrzení pro posouzení důvodnosti nároku, není však povinen uvést právní hodnocení, byť je to v žalobách obvyklé. Tvrzení žalovaného o povinnosti žalobce vymezit nárok i právně, také odporuje logice ustanovení § 118a) o.s.ř. o poučovací povinnosti při jednání, konkr. ve druhém odstavci se předpokládá, že předseda senátu, pokud dojde k závěru, že je věc možno po právní stránce posoudit jinak, než podle účastníkova právního názoru, vyzve účastníka, aby v potřebném rozsahu doplnil vyličení rozhodných skutečností. Postupuje obdobně, jako ve chvíli, kdy nejsou původně skutková tvrzení uvedena, soud poučuje tedy účastníka, o čem má svá tvrzení doplnit a jaké by byl následky nesplnění této výzvy.

V dané věci však nebylo třeba takového poučení, neboť žalobce od začátku uváděl veškerá rozhodná skutková tvrzení. Uvedl, jakých příjmů dosahoval, jak byl na svých příjmech zkrácen, uvedl okolnosti vedoucí ke vzniku pracovního úrazu a bylo věcí soudu, jak takto řádně vymezený nárok posoudí. Jak je zmíněno výše, zkoumal soud, zda není možno část uplatněného nároku posoudit podle § 421a) občanského zákoníku, kdy příčinná souvislost mezi pokynem zaměstnavatele a aplikací očkovací látky, potažmo vznikem škodního následku je zřejmá, výše zmíněný judikát R 7/98 je však přesvědčivě odůvodněn a závěry tam uvedené jsou odůvodněny teleologickým výkladem. Účel zákona by přitom měl soud vždy brát v úvahu, proto dospěl k závěru, že nárok je nárokem práva pracovního. I kdyby tomu tak nebylo, nemůže obstát námitka promlčení jenom s poukazem na to, že nárok nebyl právně vymezen jako nárok zčásti občanskoprávní, když skutková tvrzení jsou včasná a kompletní. Promlčení se v případě pracovněprávních vztahů řídí ustanovením §§ 261 - 263 zákoníku práce.

Pokud jde o 19 % úrok z prodlení rovněž přiznaný ve výroku I., jeho výše odpovídá ustanovení vládního nařízení 142/1994 Sb., které se použije na základě ustanovení § 256 odst. 2 zákoníku práce. Pokud jde o počátek prodlení, ten byl řádně zjištěn a toto zjištění řádně odůvodněno v původním rozsudku odvolacího soudu ve věci 16C 146/96 a soud pro stručnost na toto odůvodnění odkazuje. Ze všech shora označených důvodů bylo ve výroku I. rozhodnuto tak, jak je tam uvedeno, a to ve vztahu k době pracovní neschopnosti žalobce.

Ve výroku II. soud podle shodných kritérií a opět vycházeje ze znaleckého posudku, rozhodl o náhradě za ztrátu na výdělků za období po skončení pracovní neschopnosti. V řízení

bylo prokázáno, že žalobce nemohl dosahovat obvyklých příjmů pro přetrvávající zdravotní potíže, a proto byl opět v souladu s judikátem R 7/98 posouzen nárok náhrady za ztrátu na výdělku jako celek, pokud jde o období po skončení pracovní neschopnosti, a bylo rozhodnuto opět v souladu se závěry znaleckého posudku s obdobnými kritérii pro posouzení běhu a výše úroku z prodlení, jako je tomu ve výroku I.

Ve výroku III. soud rozhodl o částečném zastavení řízení na základě částečného zpětvzetí žaloby, se kterým žalovaný souhlasil, a to podle ustanovení § 96 o.s.ř. Částečné zpětvzetí se týkalo jednak úroku za určité období, po které s ohledem na závěry odvolacího soudu v původním řízení ještě nebyl žalovaný v prodlení, a pak se týkalo té části jistiny včetně příslušenství, kde znalecký posudek došel k částkám odlišným, tedy o něco nižším, než byly původně v žalobě uplatněny. V rozsahu tohoto částečného zpětvzetí tedy soud řízení zastavil.

Ve výroku IV. soud rozhodoval o náhradě nákladů řízení podle § 142 odst. 3 o.s.ř. Zásadním kritériem je úspěch ve věci samé, a při plném úspěchu má úspěšný účastník právo na plnou náhradu nákladů řízení, ale podle právě citovaného ustanovení, i když měl účastník ve věci úspěch jen částečný, může mu soud přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch v poměrně nepatrné části, nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze soudu.

Právě v tomto řízení soud rozhodoval podle znaleckého posudku a pro náhradu nákladů řízení tedy využil ustanovení § 142 odst. 3 o.s.ř., přičemž je vztáhl na rozhodování o části předmětu řízení, která byla zastavena. V případě zastavení řízení se o nákladech řízení rozhoduje podle § 146 o.s.ř., na místě by bylo ustanovení druhého odstavce, kdy se zkoumá procesní zavinění toho, že řízení muselo být zastaveno. Procesně vzato, byl to žalobce, kdo způsobil svým částečným zpětvzetím, že řízení muselo být zastaveno, ale pokud o valné části předmětu řízení bylo rozhodováno na základě znaleckého posudku a k částečnému zpětvzetí došlo rovněž na základě výsledku znaleckého dokazování a k části úroku z prodlení na základě závazného stanoviska odvolacího soudu, přičemž jde o poměrně nepatrnou část uplatněného nároku, je nutno zohlednit celkové náklady a rozhodování o nich též podle kritérií podle § 142 odst. 3 o.s.ř. Žalobce vyčíslil řádně náklady vzniklé mu v tomto řízení, ty

byly spojeny s jeho právním zastoupením. Přitom řízení bylo zahájeno v roce 1996 a je tedy nutno vycházet z vyhlášky 177/96 Sb., pokud jde o většinu úkonů učiněných v tomto řízení, ale s ohledem na zahájení řízení ještě před účinností vyhlášky 177/96 první 2 úkony je třeba hodnotit podle vyhlášky 270/90. První 2 úkony jsou tedy po 2.520,- Kč, je to za převzetí věci a podání žaloby, dalších 8 úkonů je po 6.250,- Kč již podle platného advokátního tarifu a poté, kdy odvolací řízení proběhlo již za účinnosti vyhlášky 484/2000 Sb. činí odměna advokáta 37.490,- Kč za řízení v jednom stupni, takže stejná částka přísluší za řízení před soudem 1. stupně. K tomu je třeba připočítat celkem 12 paušálních náhrad po 75,- Kč podle advokátního tarifu 177/1996 Sb. a 2 režijní paušály po 30,- Kč ještě podle vyhlášky 270/90 Sb., celkově tedy za tyto paušální náhrady 960,- Kč. Dále vyúčtovala právní zástupkyně cestovné k soudu osobním automobilem VAZ 2105 SPZ ADB 53-66, při sazbě v roce 1998 4,60 Kč/km, v roce 2000 5,04 Kč/km, celkem 4 jízdy po 56 km na trase Praha – Kladno a zpět a jednání před Okresním soudem v Kladně v roce 2004 vyúčtovala cestovné veřejnou dopravou částkou 40,- Kč za 2 jízdenky, celkem tedy řádně vyúčtovala částku 1.119,- Kč na veškerém cestovním za celou dobu řízení. Dále je účtována náhrada za ztrátu času za 20 půlhodin hodin celkem za 5 jednání, 20 půlhodin po 50,- Kč dává částku 1.000,- Kč, takže celkové náklady řízení činí 133.099,- Kč. Takto vyúčtované náklady jsou v souladu se závěrem odvolacího soudu, který poukázal na to, že teprve po skončení celého řízení a vyčerpání celého předmětu řízení lze rozhodnout o poměru úspěchu a neúspěchu ve věci a tudíž o výši nákladů, s ohledem na ustanovení § 142 odst. 3 o.s.ř. byly tyto náklady přiznány v plné výši a podle ustanovení § 149 odst. 1 o.s.ř. je žalovaný povinen poukázat tuto náhradu nákladů do rukou právní zástupkyně žalobce.

Ve výroku V. soud rozhodl o náhradě nákladů státu – šlo o náklady, které soud vynaložil na zpracování znaleckého posudku. Rozhodnuto bylo podle § 148 odst. 1 o.s.ř., podle něhož stát má podle výsledku řízení proti účastníkům právo na náhradu nákladů řízení, které platil, pokud u nich nejsou předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. V tomto, již samostatně posuzovaném řízení o náhradu za ztrátu na výdělků, byl podán znalecký posudek, kde bylo pravomocně přiznáno a vyplaceno značené 14.500,- Kč při podání písemného posudku a dále bylo řádně vyúčtováno znalečné 700,- Kč v souvislosti s účastí znalkyně při jednání soudu dne 22. 11. 2004. Podle výsledků řízení má stát právo na náhradu těchto nákladů, výsledek řízení je nutno hodnotit podle kritérií stejných, jako při

rozhodování o jeho nákladech, tedy soud uložil nahradit státu tyto náklady právě neúspěšnému žalovanému, jak je uvedeno ve výroku V.

Ve výroku VI. soud rozhodl o povinnosti žalovaného zaplatit České republice soudní poplatek, a to ve smyslu ustanovení § 2 odst. 3 zákona 549/91 Sb. o soudních poplatcích (v aktuálním znění), neboť žalobce byl podle téhož zákona, konkr. ustanovení § 11 odst. 2 od placení soudního poplatku osvobozen. Poplatková povinnost tak přechází podle výsledku řízení na žalovaného, vznik poplatkové povinnosti je nutno posoudit podle § 4 odst. 1 písm.g) zákona o soudních poplatcích, proto se také použije aktuální znění tohoto zákona. Výše předmětu řízení byla posouzena podle té částky, o níž bylo meritorně rozhodováno, z toho základu poplatku činí poplatek 4 % a žalovaný je povinen tento soudní poplatek zaplatit, vzhledem ke svému neúspěchu ve věci samé.

P O U Ě N Í : Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15ti dnů od jeho doručení, ke Krajskému soudu v Praze, prostřednictvím soudu zdejšího, ve dvou vyhotoveních.

Nebude-li povinnost uložená tímto rozsudkem plněna dobrovolně, lze navrhnout soudní výkon rozhodnutí.

V Kladně, dne 29. listopadu 2004

JUDr. Jarmila T ů m o v á
předsedkyně senátu